

Notisi

Tikinisiga: 25 ni Okotova, 2016

Kivei Ira Na: Vakaitutu Raraba; Vitudusagavulu
ni iWasewase; Peresitedi ni iTeki,
Daukaulotu, kei na Tikina; Bisopi
kei na Peresitedi ni Tabana; Lewe
ni Matabose ni iTeki kei na Tabanalevu

Mai na: Matabose Liu ni Matabete kei na Matavuvale (801-240-2134)

Ulutaga: Qaravi ni Tamata era Veivinakati vaka-Tagane/Yalewa Vata

---

NA LOTU I
JISU KARISITO
NI YALODODONU
EDAIDAI

Na veivurevure vakavoutaki oqo me baleti ira na veivinakati vaka-tagane/
yalewa vata e sa vakarautaki tu oqo ki na tamata yadua, matavuvale, kei na
matabose ni tabanalevu:

- Na vakacurumi ni “Same-Sex Attraction” (Veivinakati vaka-Tagane/Yalewa
Vata) ena Gospel Topics ena LDS.org (raica na kena e vakau yani)
- iVakavuvuli ni Lotu (raica na kena e vakau yani)
- Taro Dautarogi Wasoma (raica na kena e vakau yani)
- Na mataveilawa Mormonandgay.lds.org sa vakarautaki tu vaka-Valagi
- Ministering Resources (iVurevure ni Veiqaravi) (ministering.lds.org),
sa vakarautaki tu ena 10 na ivosavosa kivei ira na lewe ni matabose ni
tabanalevu kei na iteki mai na Leader and Clerk Resources ena LDS.org.

Sa rawa ni railesuvi na veivurevure oqo ena soqoni ni matabose ni iteki
se tabanalevu.

Veivinakati vaka-Tagane/Yalewa Vata

25 ni Okotova, 2016

NA LOTU I
JISU KARISITO
NI YALODODONU
EDAIDAI

Mai na Gospel Topics ena topics.lds.org:

Na veivinakati vaka-tagane/yalewa vata sa vagolei ki na veivinakati ni vakasama, bula vakayago, se veimoceri ki na dua na tamata vaka-mataqalivata (tagane se yalewa). Na ka e sotavi ena veivinakati vaka-tagane/yalewa vata e sega ni tautauvata ki na tamata taucoko. So na tamata ena rairai vesuki vakatani ki na tamata vaka-mataqalivata ga, ia eso vei ira e rairai vesuki kivei rau ruarua.

E veidutaitaka na Lotu na veivinakati vaka-mataqalivata kei na ivakarau ni veivinakati vaka-mataqalivata. Ira na tamata ka sotava na veivinakati vaka-tagane/yalewa vata se vakatakilai mera vakasalewalewa, viavia tagane, se okati ruarua mai vei rau na dui mataqali sa rawa ni cakava ka maroroya na veiyalayalati kei na Kalou ka vakaitavi ena bula kilikili ka vakaitavi ena Lotu. Na vakatakilai ni vakasalewalewa, viavia tagane, se okati ruarua mai vei rau na dui mataqali e sega ni valavala ca ka sega ni vakatabuya e dua ni vakaitavi voli ena Lotu, tauri tutu, se tiko ena valetabu.

Na bula savasava ni veimoceri e sa dua na tiki veiganiti ni ituvatuva ni Kalou me baleta na noda bula marau. Na veimaliwai ni veimoceri e sa baleta ga e dua na turaga kei na marama sa vakawati ka yalataka vakaoti me rau veidinadinati vakairau. Na veimaliwai ni veimoceri ni dua na turaga kei na marama ka sega ni vakawati, se kivei ira na tamata mataqali vata, e sa voroka e dua na lawa bibi duadua ni Tamada Vakalomalagi ka sa vakalatilati ki na noda torocake tawamudu. O ira na tamata ena ivakarau ni veimoceri cavaga ka voroka na lawa ni tiko savasava sa rawa ni ra vakaduavatataki vata kei na Kalou ena veivutuni. Ni da muri Karisito, eda saqata na itovo tawakilikili ka sasagatataka meda na vakataki Koya. Eda qara na veituberi ni Yalo Tabu kei na veivuke ni iVakabula, ka sa kila na sala meda dro kina ni da sa temaki (raica na 1 Korinica 10:13; V&V 62:1) Kevaka eda sa rawai ena veitemaki ni veimoceri ka voroka na lawa ni tiko savasava, sa rawa ni da veivutuni, vosoti, ka vakaitavi vakaveitokani sara ena Lotu.

Eda na sega ni kila vakavinaka sara na vuna era vesuki kina eso na tamata ki na so tale era mataqali vata, ia ki na so e sa dua na ka drakidrakita vakaidina ka tiki ni bula vakatamata. Sa kila deivaki vinaka sara ga na iVakabula o Jisu Karisito na veibolebole eda sotava tu e vuravura, ka da sa rawa ni vuki Vua ena yalovakacegu, reki, inuinui, kei na veidusimaki (raica na Alama 7:11–12). Se vakacava sara na bolebole e so eda sotava ena bula oqo, eda sa luvena taucoko na Kalou, ka sa veiganiti meda veilomani ka veikauwaitaki vakaikeda (Roma 8:16–17). Ni da bulia e dua na yalava ni veitokoni, eda sa taracake na loloma cecere kei na vakatulewa momona me baleti keda yadua ka rawaka vakatautauvata mai na noda sasaga kei na vakabauta.

iVakuvuvuli ni Lotu

25 ni Okotova, 2016

NA LOTU I
JISU KARISITO
NI YALODODONU
EDAIDAI

Mai na mormonandgay.lds.org.

Na Kalou e Lomani Ira Taucoko na Luvena

E sega tale na ka e matanataka vakataucoko na titobu kei na yacovi ni loloma ni Kalou mai na Nona veivakadonui me cabora na Luvena me rawa vei keda, na Luvena, meda na ulabaleti mate ka taukena na bula tawamudu. “Ni sa lomani ira na kai vuravura vakaoqo na Kalou, me solia kina na Luvena e duabauga sa vakatubura, me kakua ni rusa ko ira yadua era sa vakabauti koya me ra rawata ga na bula tawamudu” (Joni 3:16). E sega na ka e vakamacalataka vakavinaka cake na loloma i Jisu Karisito mai na Nona veivakadonui me solia na Nona bula me sorovaka kina na ivalavala ca ni kawatamata, walia na veivakararawataki kei na veivakaduiduitaki taucoko, ka tasereka na ivau ni mate kivei keda kece (raica na Alama 7:11–13). “Sa sega na nona loloma e dua na tamata me uasivi cake ena ka oqo, me solia na nona bula ena vukudra na wekana” (Joni 15:13).

Ena itukutuku ni koniferedi raraba ni Okotova 2009, a vakamacalataka o Peresitedi Dieter F. Uchtdorf na loloma ni Kalou:

“Na Kalou e sega ni raica na irairai e tautuba. Au vakabauta ni sega sara ga ni kauwaitaka vakalailai o Koya se da tiko ena dua na vale vakaitamera se dua na vale lailai, se da rairai vinaka se sega, se da tamata rogo se guilecavi. E dina ni da sega tu ni taucoko, na Kalou e taucoko na nona lomani keda. E dina ni sega tu ni taucoko na noda vinaka, ia o Koya e taucoko na nona lomani keda. Eda vakila beka ni da lako sese voli ka sega na noda kabasi, na loloma ni Kalou e ologi keda taucoko.

“E lomani keda o Koya baleta ni vakasinaiti tu ena loloma titobu, savasava, ka sega ni vakamacalataki rawa ka tawavakaiyalayala. Eda sa ka bibi sara vua na Kalou sega ni baleta na veika eda sa rawata ia baleta ni da Luvena. E lomani keda kece o Koya” (“Na Loloma ni Kalou,” koniferedi raraba Okot. 2009).

Sa lomani keda taucoko na Kalou. Sa lomani ira na duidui vakabauta kei ira ka sega na nodra vakabauta. Sa lomani ira era dau sotava na rarawa. Sa lomani ira vakatautauvata na vutuniyau kei na dravudravua. Sa lomani ira na tamata duikaikai ka duidui itovo, na vakawati se tu duadua, kei ira era sotava na veivinakati vaka-tagane/yalewa vata se vakatakilai me vakasalewalewa, viaviatagane, se veivinakati mai na mataqali ruarua. Sa namaki keda na Kalou meda muria na Nona ivakaraitaki.

Eda sa Vakaroti Meda Lomana na Kalou kei na Tamata Yadua

“Mo lomani Jiova na nomu Kalou ena lomamu taucoko, kei na yalomu taucoko, kei na nomu nanuma kecega. Ai matai ni ivunau oqo ka levu. A sa tautauvata na kena ikarua, Mo lomana na kai nomu me vaka ko lomani iko” (Maciu 22:37–39).

“Sa noqu ivunau oqo, mo dou veilomani me vaka kau sa lomani kemudou” (Joni 15:12).

Eda vakaraitaka na noda lomana na Kalou ena muri ni Nona ivunau (raica na Joni 14:15) kei na lomani ni tamata yadua (raica na Joni 13:34). Kevaka e tiko e dua na lewe ni nomu matavuvale se itokani ka sotava voli na veivinakati vaka-tagane/yalewa vata se vakatakilai mera vakasalewalewa, lomani ira. A vakadigova o Peresitedi Henry B. Eyring:

“Kevaka o via tiko volekata e dua ka sa vinaka tu vei iko, ia o sa tawasei mai vua, o sa kila na ka mo cakava. Ko na qara e dua na sala mo vosa kina vua, o na vakarogoci koya, ka na vakadikeva na sala e so mo drau veiyaloni kina. Na levu ga ni kena yaco oya, na balavu ni kena tomani, na titobu ni kena dei na ivau ni veilomani. Kevaka sa tasiri e levu na gauna ka sega tikoga na veivosaki, na vakarorogo, kei na vakayacoka, sa na malumalumu na ivau. Sa vinaka ka kaukauwa sara na Kalou, ka sa vakayago o iko kei au. Ia sa Tamada o koya, sa lomani keda, ka solia na madigi vataga meda toso volekati koya yani kina me vaka ga e dua na itokani lomani. Mo na qai cakava ena sala vata saraga: veivosaki, vakarorogo, ka vakayacoka” (“Mo Toro Volekata na Kalou,” koniferedi raraba Epe. 1991).

O vakaraitaka na nomu lomana na Kalou ena nodra lomani ka qaravi na tani. “Ia, au sa tukuna vei kemuni na veika oqo mo ni yalomatua kina; mo ni kila ko ni sa qaravi Koya tiko na nomuni Kalou ena nomuni qaravi ira tiko na wekamuni” (Mosaia 2:17).

Na cava e kena ibalebale meda dau veilomani? Na loloma e kauwai. Na loloma e vakarorogo. Na loloma e veiokati. Na loloma e veivakauqeti. Na loloma sa koto ena uto ni ka eda sa tamata rawa kina, ni da sa luve ni Kalou, ka “sa loloma na Kalou” (1 Joni 4:8). Ena iOtioti ni Kanavata, a vakadeitaka na iVakabula, “A ka oqo era na kila kina na tamata kecega ni dou sa noqu tisaipeli, kevaka dou sa veilomani” (Joni 13:35).

Na ivunau meda veilomani e oka kina o ira ka sega ni raica na vuravura ena sala vataga eda raica kina. Me vaka a vakamacalataka o Elder Dallin H. Oaks:

“Ena vuqa na isema kei na ituvaki ni bula, sa dodonu me da bula vata kei ira era duatani mai vei keda. Ena veivanua e bibi kina, e dodonu me kakua ni cakitaki se biu vakinikitiki na veika eda duatani kina, vakadaumuri Karisito e dodonu me da bula veisaututaki kei ira era sega ni duavata kei na veika e bibi vei keda, se ciqoma na ivakavuvuli era yavutaki kina. Na nona ituvatuva ni veivakabulai na Tamada, ka da kila mai na ivakatakila vaka-Parofita, e biuti keda ena itutu vakayago me da muria kina na Nona ivunau. Oqori e oka kina na noda lomani ira na wekada e duatani na nodra itovo kei na nodra vakabauta me vaka sa lomani keda o Koya. Me vaka e vakavuvilitaka e dua na parofita ni iVola i Momani, me da toso tikoga ki liu, ka ‘lomana na Kalou kei na tamata kecega’ (2 Nifai 31:20)” (“Veilomani ka Bulavata ena Maliwa ni Duidui,” koniferedi raraba Okot. 2014).

Na loloma vakalou e sega ni vosota na ivalavalala ca—“Raica ko i au na Turaga au sa sega sara ni vakadonuya na ivalavalala ca”—ia sa rawa me veivosoti—“ia ko koya sa veivutuni vakaidina ka muria na vunau ni Turaga ena vosoti” (V&V 1:31–32). Ena ivalavalala vata oya, e sega ni dodonu meda vakawalena na bulataki kei na taqomaki ni vunau ni Kalou, ia me vakilai vakaoti na loloma ni Kalou, sa dodonu meda veilomani sara vakararaba ka vakataucoko me kakua kina ni dua e nanuma ni guilecavi se galili se nuicalaki.

Sa Kila Deivaki Vakavinaka Tu na iVakabula na Noda Veidredre Taucoko

“Io edaidai eda sa raica me vaka na titiro ena iloilo buawa; ia mai muri ena vaka na veirai ena matanavotu: edaidai kau sa kila vakinikina ga; ia mai muri au na kila me vaka kau sa kilai” (1 Korinica 13:12).

Ni da vakayago, sa vakaiyalayala na noda kila. Sa rawa ni da cauraka vata kei Nifai ni da “kila ni sa lomani ira na luvena; ia, [eda] sega ga ni kila na ibalebale ni veika kece [eda] sa raica” (1 Nifai 11:17).

Ni da vaqara na isau (ni vakatataro) kei na mua me baleta na noda ilakolako vakaikeda, sa rawa ni da nuitaka na Kalou kei na kaukauwa sa dei tu ena solibula veisorovaki i Jisu Karisito. Ni sa mai colata vakai-Koya o Jisu

Karisito na ivalavalala ca kei vuravura, a sotava talega o Koya na mosi kei na veivakalolomataki kece sara e rawa ni sotava e dua na tamata:

“Ia ena mai vunau voli ko Koya, ena vosota na ka rarawa, na veivakararawataki kei na veivakatovolei kecega, a sa yaco na veika oqo me vakayacori kina na vosa sa tukuni, ni na colata ko Koya na nodra rarawa kei na nodra ivalavalala ca na nona tamata” (Alama 7:11).

Na Vakanananu Eso ni Veivinakati vaka-Tagane/Yalewa Vata E Sega ni Valavala Ca ka sa Rawa Meda Digitaka na iWalewale Meda Sausaumi Kina

Na Lotu e sega ni vakaitavi ena dua na tikina ni veika me baleta na veivinakati vaka-tagane/yalewa vata. Ena 2006, a tukuna o Elder Dallin H. Oaks:

“Na Lotu e sega ni dua na nona tikina ena veika me baleta e dua ga vei ira na ka rawarawa me veisautaki se duidui oqo, oka kina na kena ka semati ki na veivinakati vaka-tagane/yalewa vata” (2006 veivakatarogi vata kei Elder Dallin H. Oaks kei Elder Lance B. Wickman: “Veivinakati vaka-Tagane/Yalewa”).

Na vakanananu e so ni veivinakati vaka-tagane/yalewa vata e sega ni valavala ca. A tukuna o Elder M. Russell Ballard:

“Me sa matata vei keda: Na Lotu i Jisu Karisito ni Yalododonu Edaidai e vakadinata ‘na sotavi ni veivinakati vaka-tagane/yalewa vata e sa dua na ka drakidrakita vakaidina ki na vuqa na tamata. Na veivinakati vakaikoya e sega ni valavala ca, ia na kena cakacakataki sa qai vuni ivalavalala ca. Dina ga ni ra sega ni digitaka na tamata yadua me yaco vei ira na veivinakati vakaoya, era sa digitaka na iwalewale mera sausaumi kina. Ena loloma kei na kila deivaki, sa sudra yani na Lotu kivei ira taucoko na luve ni Kalou, oka kina [o ira na veivinakati vaka-tagane/yalewa vata]’” (“Sa Gadrevi Iko Oqo na Turaga!” Ensign, Sepi. 2015, 29).

Ni sega tu ni valavala ca na veivinakati vaka-tagane/yalewa vata, e sa rawa ni dua na bolebole. Dina ga ni na rairai sega ni digitaka e dua me tiko vua na veivakanananu oqo, sa rawa ni yalayala o koya me muria na ivunau ni Kalou. Na itubutubu ni dua na gone ka sotava voli na veivinakati vaka-tagane/yalewa vata se vakatakilai me vakasalewalewa sa dodonu me digitaka me lomana ka vakamareqeta na gone oya. Vaka e dua na isoqosoqo ni lewe ni Lotu, sa dodonu meda digitaka ni vakavurea e dua na isoqosoqo ni veikidavaki.

“A sa kacivi ira kece ga mera lako mai vua ka vakaivotavota ena nona loloma; ka sa sega ni bureitaka vua e dua sa lako mai vua, . . . ia era sa tautauvata kece ga ena mata ni Kalou” (2 Nifai 26:33).

Ira na Tamata Ka Bulataka na Lawa ni Kalou sa Rawa ni Vakaitavi Vakataucoko ena Lotu

“E dina kau sa qai kila ni sa sega ni digitaki ira vakailoa na tamata na Kalou” (Cakacaka 10:34).

Sa yalataka na Kalou ni kevaka eda sa talairawarawa ki na Nona lawa ena noda na reki tawamudu, ka sa dau vakayacora o Koya na Nona yalayala. Vakamatata sara o ira na tamata ka sotava na veivinakati vaka-tagane/yalewa vata se vakatakilai me vakasalewalewa sa rawa ni ra cakava ka maroroya na yalayala vua na Kalou. Sa rawa ni ra lako ena Nona rarama. Sa rawa ni ra vakaitavi vakataucoko ena Lotu.

“Kevaka era dau vinakati ira tiko o ira era tagane se yalewa vata na lewenilotu ia era sega ni vakaitavi ena itovo ni veimoceri vakatagane se yalewa vata, sa dodonu vei ira na veiliutaki mera tokoni ira ka vakauqeti ira ena nodra sasaga mera bulataka tikoga na lawa ni bula savasava ka tarova na vakanananu sega ni dodonu. E rawa ni ra kacivi ena veiitavi eso ena Lotu o ira oqo. Kevaka era kilikili ka ganiti ira ena veisala kece tale, e rawa ni dua na nodra ivolatara ni valetabu ka ciqoma na veicakacaka tabu ni valetabu” (*iVoladusidusi 2: Veiliutaki ena Lotu*, 21.4.6).

A kaya o Peresitedi Gordon B. Hinckley:

“Eda lomani ira me vaka ni ra sa luvena tagane kei na yalewa na Kalou. E dina ni ra sa vakayacora tiko na itovo veivesuki oqo ka rairai dredre na kena tarovi. E vuqa na tamata era vakayarayarataki ena dua na kena mataqali se dua tale ena so na gauna. Kevaka era sega ni cakava e dua na ka ena veivakayarayarataki oqo, sa qai rawa me ra gole yani ki liu me vakataki ira ga na vo ni lewe ni Lotu. Kevaka era voroka na lawa ni tiko savasava kei na ivakatagedegede dodonu ni Lotu, sa rawa me ra na vakadodonutaki vaka-Lotu, me vakataki ira tale na kena vo” (“Na Cava Era Vakatarogi Keda Tiko Kina na Tamata?”. Koniferedi Raraba ni Okot. 1998).

Se vakacava na ituvaki ni dua na tamata, sa rawa ni cau o koya ki na veika me baleta na Turaga ena gauna oqo ka rawa ni vatavatairalagotaka ni nona yalodina ena kauta mai na veivakalougatataki vataga, eke kei na veigauna muri mai, ka sa yalataka tu na Kalou kivei koya ga sa yalodina vakakina. E sa vakadigova o Elder D. Todd Christofferson:

“E tiko kece vei keda na isolisoli; e tiko kece vei keda na taledi; sa rawa ni da cau kece ki na taserekni ituvaluva vakalou ena veitabagauna yadua. E levu e sa vinaka, levu e sa veiganiti—ka so na gauna na ka tauoko e sa gadrevi ena gauna oqo—sa rawa ni rawati ena ituvaki lailai yaga sara. E vuqa sara vei kemuni o ni sa vakayacora tiko na nomuni vinaka tauoko. Ia na gauna o sa duri cake kina o iko ka colata voli na icolacola bibi sara ni bula vakayago ena taqomaki ni ituvaluva ni Kalou me vakacerecerei kina o ira na Luvena, eda sa na tu vakarau tauoko meda tayabe. Ena nuidi eda vakadinadinataka ni Veisorovaki i Jisu Karisito e sa vatavatairalagotaka, ka kena itinitini ena sauma lesu na veika tauoko e tawarawati ka yali me baleti ira na lesu ki Vua. E sega ni navuci taumada kivua e dua me rawata ga vakalailai mai na veika e tiko tauoko vua na Tamada me baleti ira na Luvena” (“A Cava na Vu ni Vakawati, A Cava na Vu ni Matavuvale,” koniferedi raraba Epe. 2015).

Na Lawa ni Tiko Savasava e Kovuta Tauoko na Luvena na Kalou.

Na veimoceri savasava e sa dua na tiki veiganiti ni ituvaluva ni Kalou me baleta na noda bula marau. Era cauraka Na Mataveiliutaki Taumada kei na Kuoramu ni iApositolo Le Tinikarua:

“Na isevu ni ivunau a solia na Kalou vei Atama kei Ivi sa baleta na nodrau rawa ni rawata na bula vakaitubutubu ena bula vakawati. Keitou vakadeitaka tale, ni se tudei tikoga na ivunau ni Kalou, me da vakatubukawa, ka vakatawai vuravura. Keitou vunautaka talega kina ni sa vakarota na Kalou, me rau qai vakayagataka walega na isolisoli vakalou oqori me rau vakatubukawa, o tagane kei yalewa ni rau sa vakamautaki vakalawa vakaveiwatini” (“Na Matavuvale: Ai Vakaro ki Vuravura”).

Na veimoceri ni dua na turaga kei na marama ka se bera ni vakawati, se vei ira na tamata vaka-tagane/yalewa vata, e sa ivalavalala ca ka voroka e dua na lawa bibi duadua ni Tamada Vakalomalagi ka sa vakalatilati ena noda torocake tawamudu.

“Na Nona lawa ni bula savasava na Turaga sai koya na noda vakuwai keda mai na veimoceri ena taudaku ni vakamau kei na yalodina tikoga ena loma ni vakamau. Na veimoceri e dodonu duadua ga vei rau na tagane kei na yalewa erau sa vauci vata vakalawa me rau veiwatini. Na veibutakoci, na veidauci, veimoceri vakatagane se vakayalewa vata kei na veivalavalala tawasavasava, sega ni vakamatata, se sega ni dodonu era sa ivalavalala ca kecega” (*iVoladusidusi 2: Veiliutaki ena Lotu*, 21.4.5).

O ira na tamata ena mataqali veimoceri cavaga ka voroka na lawa ni tiko savasava sa rawa ni ra vakaduavatataki kei na Kalou ena veiyutuni.

“Mo kakua ni ia na veibutakoci; ia ko koya sa ia na veibutakoci ka sega ni veiyutuni, ena muduki tani. Ia ko koya sa ia na veibutakoci ka sa veiyutunitaka vakaidina, ka sa muduka sara ka sega ni kitaka tale, ena vosoti” (Vunau kei na Veiyalayalati 42:24–25).

Taro Dau Tarogi Wasoma

25 ni Okotova, 2016

NA LOTU I
JISU KARISITO
NI YALODODONU
EDAIDAI

Mai na mormonandgay.lds.org.

Na cava me vakayagataki kina na iVosavosa “Veivinakati vaka-Tagane/Yalewa Vata”? Na cava e sega ni tukuni ga na “Vakasalewalewa”?

Na veivinakati vaka-tagane/yalewa vata (TY) e dusia na idre ni vakila, irairai, gagadre, se gagano vua e dua tale ka rau mataqalivata. Kevaka ko sotava tiko na veivinakati vaka-tagane/yalewa vata ko na rairai se sega beka ni digia e dua na ivosavosa ni mataqali veimoceri mo vakamacalataki iko kina. Se evei ga na sala na veivinakati vaka-tagane/yalewa vata e dua ga na ivosavosa me vakamacalataka na veika e sotavi ka sega ni vakamatatataka na kena dina. Na mataveilawa oqo e vakayagataka na vosa oqo mera wili kece kina na tamata era sega ni dau logalogavinaka ena dua na ivosavosa, ka sega ni na vakalasuya na dina ni vakasalewalewa, viaviatagane se taura ruarua.

Cava na Vuna e sega ni Vakamacalataka kina na Mataveilawa na Ririko ni Mataqalivata se Revurevu ni Viaviatagane/Viaviayalewa?

Levu na ivakavuvuli raraba e wasei ena mataveilawa oqo (me vaka na bibi ni nodra dau nanumi kei na yalololoma) era oka kina na Yalododonu Edaidai ka ra sotava tiko na ririko ni mataqalivata se mera wili vaka viaviatagane se viaviayalewa. Ia, na veivinakati vaka-tagane/yalewa vata kei na ririko ni mataqalivata erau duidui sara vakalevu. Kena ivakaraitaki, o ira era sotava tiko na ririko ni mataqalivata era na sotava se sega beka ni sotava na veivinakati vaka-tagane/yalewa vata kei na lewe levu vei ira era veivinakati tiko vaka-tagane/yalewa vata era na sega ni vinakata me veisau kedra ituvaki. Mai na rai ni dua e kila na saikoloji kei na dua e vakaitavi vakalotu, o rau oqo erau duidui.

Ko Dau Tarogi Iko Se Ko Vakasalewalewa Li?

Kevaka ko dau tarogi iko se ko vakasalewalewa li, ko rairai sa sotava oti beka na veivinakati vaka-tagane/yalewa vata ka sa vakananuma tiko se mo na vakadewataka vakacava na veika o sa vakila tiko. Sa rui verevere na gagadre ni gagano ka levu sara na kena ituvaki. Ni dau veidre na dodomo, vakanananu, se gagano ka na rawa ni vakavuna na gagano ni yalo mo na kakua ni nanuma ni sa ikoya sara ga o ya. Na gagano ni yalo ena rawa ni vaka tu ga na ituvaki ni wai ka na rawa ni veisau. Kevaka ko vakatataro tiko sega ni dodonu mo vakila ni ko sa vakatotogani tiko se vakatotolotaka na nomu vakatulewa baleta nomu ituvaki.

Na vosa ena duidui na kena ibalebale kina veitamata yadua kei na ivakamacala ni dua na vosa ena rawa ni veiveisau ena noda bula taucoko. Na cava na ibalebale ni vosa *vakasalewalewa* vei iko? E dua beka na ka o vakila? dua na ituvaki? se ivakarau ni bula? Na vakayagataki ni vosa *vakasalewalewa* sa veisau tiko mai ena veiyasa ni itikotiko kei na ivakarau ni bula. Na kilai ni vakasalewalewa ena rawa ni kena ibalebale na nomu sotava na veivinakati vakatagane/yalewa vata ia ko sega ni via cakava kina e dua na ka ena ka o vakila. Se na ituvaki oqo e vakamacalataka na nomu ivakarau ni vakasama, ituvaki ni bula, nomu gagano, se vakatulewa. Kevaka ko vakananuma tiko se cava e nanuma ni a kaya e dua, “o au au vakasalewalewa,” tarogi ira mada.

Meu Sa Tukuni Au Beka?

E so na tamata, na nodra galuvaka na veivinakati vaka-tagane/yalewa vata ena kauta mai na madua, se na vakanananu e veivakacacani. Ni wasei na itukutuku vua e dua na itokani nuitaki ena rawa ni veivagalalataki ka veivakacegui. E so era nanuma ni dodonu mera a waraka tale vakabalavu se mera vakalailaitaka na tamata era wasea kina na veika era sa vakila tiko, ia na vakatutu oqo e sega ni dodonu me vakaukauwataki mera tukutuku, se mera sa tukuna ga vakadodonu ni ra vakasalewalewa. Kevaka mo sa digitaka mo sa tukuna na veika o vakila tiko baleta na veivinakati vaka-tagane/yalewa vata, masulaki ira ko na wasea vei ira na itukutuku oqo kei na icakacaka ni nomu na wasea na veika o sa sotava tiko.

Kevaka mo sa digitaka mo wasea na veika o sotava tiko ena nomu vakila na veivinakati vaka-tagane/yalewa vata se mo sa tukuna raraba ga yani ni ko vakasalewalewa e dodonu mo na tokoni ena yalololoma kei na veidokai mai vale vakakina mai na lotu. Dodonu meda sa veivosovosoti tiko mada ga vakaikeda ena noda sasagataka tiko e dua na iwali ni veika eda sotava tiko.

Ni da lewe ni Lotu sa tiko noda itavi meda lomani ira ka kauwaitaki ira kece na tacida kei na ganeda. Ni tiko na isema ni veimaliwai vaka o ya ena vakarawarawataka noda bulataka na kospeli ka vakasaqara na Yalotabu ena noda lakocuruma tiko na veimataqali draki ni bula eda sotava.

Meu Na Veitalanoataka Vakacava kei Rau na Noqu iTubutubu se o Noqu Bisopi na Veivinakati Vaka-Tagane/Yalewa Vata?

Kevaka o vakila ni na logalogavinaka mo wasea vua e dua nomu itubutubu se dua na lewe ni matavuvale, se dua na iliuli ni Lotu, vakayacora vakakina. Vukei ira mera kila na veika o sa lakocuruma tiko me rawa ni ra na vakaraitaka nodra loloma kei na veitokoni. Kevaka mera na sega ni kila na veika o sotava tiko, kerei ira mera wilika na itukutuku e tiko ena mataveilawa oqo. Ena rairai sega ni rawarawa na tekivutaka na veivosaki vakaqo ia sa ka bibi mo tekivutaka e dua na kena mataveitalanoa. Me tiko vei iko na yalo veivosoti vei ira era tiko tikivi iko, ka nanuma tiko ni o kemuni kece ko ni vulica vata tiko e dua na vuli. Kevaka me dredre na nodra kila o ira o lomani ira se sega ni ra veitokoni, ena gadrevi beka kina na nomu veivuke. Vakaraitaka vei rau nomu itubutubu kei ira na nomu iliuli na yaloloma vata ga kei na veidokai ko na gadreva mai vei ira. Na mataveilawa oqo e caka me vupei ira kece mera kila na veivinakati vaka-tagane/yalewa vata mai na kena irairai vakospeli.

Kevaka Meu na Yalodina Tikoga, Ena Takali Rawa Li Na Noqu Veivinakati?

Na idre ni nomu veivinakati vaka-tagane/yalewa vata e sega ni ivakatakilakila ni nomu vakabauta. Levu na tamata era masulaka ena vica vata na yabaki ka ra cakava na ka e rawa ni ra cakava mera talairawarawa tikoga, ia era raica ni ra se veivinakati tikoga vaka-tagane/yalewa vata. Na veivinakati vaka-tagane/yalewa vata e dau sotavi ena gauna ni veimaliwai drakidrakita ka sega ni tautauvata ki na tamata kece. E so era na dreti ki na tagane kei na yalewa kei na so tale era na dreti ga vei ira era mataqalivata. E so, na nodra vakila na veidreti ki na veivinakati vaka-tagane/yalewa vata se na kena kaukauwa ni veika era dau vakila ena rawa ni na vakawaicalataki ena dua na gauna. Se cava ga ena yaco, na veisau ni veivinakati me na kakua ni namaki se me vakaukauwataki me na yaco mai vei ira na itubutubu kei na iliuli.

Na kaukauwa ni veika ena gadrevi ena sega beka ni tiko vei iko na kena vakatulewa ia ena rawa ni ko digitaka na ka mo na vakayacora. Ni kerei vua na Turaga na veika o na rawa ni vulica mai na veika sa sotavi kei na kena rawa ni vakaukauwataki iko ena rawa ni muataki iko yani ki na dua na itagede ni vakabauta ko rawa ni vakatulewataka. Na nomu sa na vakanamata vua na Kalou sa na dua na ka bibi ena nomu vakabauta ka na kauta mai na kalougata ena gauna oqo kei na kalougata levu ena bula sa bera mai.

Ena Veisautaka Beka Na Lotu na Kena iVakavuvuli ka Vakatara na Vakawati Vaka-Tagane/Yalewa Vata?

Ena loma donu ni nona ituvatuva na Kalou, na ivakavuvuli ni vakamau ni tagane kei na yalewa sa dua na ivakavuvuli bibi ni Lotu i Jisu Karisito ni Yalododonu Edaidai ka na sega ni veisau.

“Me vaka ga na ivakavuvuli vakalotu, ka tukuni ena ivolanikalou, sa vakadeitaka kina na Lotu ni nodrau vakamau e dua na tagane kei na dua na yalewa sa ka bibi sara ki na Nona inaki na Dauveibuli me baleta na nodra icavacava tawamudu na Luvena.

E dodonu walega na veimoceri vei rau na tagane kei na yalewa erau sa vauci tu vakalawa ena ivau ni veiwatini. Na ivalavala kece tale ni veimoceri eso, oka kina na kena vei ira era tagane se yalewa vata, era sa ivalavala ca ka sa vakawaleni kina na isoqosoqo buli vakalou ni matavuvale. Sa vakadeitaka kina na Lotu na ivakamacala ni vakawati ni sai koya na nodrau vauci vata vakalawa na tagane kei na yalewa” (*iVoladusidusi 2: Veiliutaki ena Lotu*, 21.4.10).